

Sygn. akt IV Ca 726/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący - SSO Jarosław Pejta

Sędziowie - SO Renata Wanecka (spr.)

SO Joanna Świerczakowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Gątarek

po rozpoznaniu na rozprawie 31 stycznia 2018 r. w P.

sprawy z powództwa Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

przeciwko M. A.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Płońsku z 1 września 2017 r.

sygn. akt I C 388/16

1. oddała apelację;
2. zasądza od M. A. na rzecz Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Renata Wanecka Jarosław Pejta Joanna Świerczakowska

Sygn. akt IV Ca 726/17

UZASADNIENIE

Kancelaria (...) Spółka Akcyjna w K. 21 października 2015r. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od M. A. 10.792,07 zł z odsetkami ustawowymi od 16 marca 2015r. do dnia zapłaty. Powódka wskazała, że nabyła od (...) spółki z o.o. (poprzednio (...) spółki z o.o.) wierzytelność wobec pozwanej, która wynika z umowy pożyczki zawartej za pośrednictwem platformy internetowej. Na kwotę dochodzoną pozwem składają się: 6.000 zł z tytułu udzielonej pożyczki, 4.672,07 zł z tytułu prowizji, 120 zł z tytułu kosztów wezwań do zapłaty.

Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie 23 października 2015r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym uwzględnił roszczenia powódki.

M. A. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, w związku z czym sprawa została przekazana do rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Płońsku.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zarzuciła brak dowodów na istnienie, wysokość oraz wymagalność wierzytelności dochodzonej pozwem; brak legitymacji czynnej po stronie powódki; nieważność umowy pożyczki; brak wykazania, że wierzyciel pierwotny przekazał pozwanej środki pieniężne oraz brak wymagalności roszczenia.

Wyrokiem z 1 września 2017r. Sąd Rejonowy w Płońsku zasądził od M. A. na rzecz Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej w K. 10.672,07 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 16 marca 2015r. do dnia zapłaty (punkt I); oddalił powództwo w pozostałej części (punkt II) i zasądził od pozwanej na rzecz powódki 2.536,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt III).

Sąd Rejonowy ustalił:

W dniu 13 lutego 2015r. została zawarta umowa pożyczki nr (...) pomiędzy M. A. a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Pozwanej udzielono pożyczki gotówkowej w wysokości 6.000 zł.

M. A. była zobowiązana do spłaty w terminie do 15 marca 2015r. Całkowita należność wynosiła 10. 792,07 zł.

Wypłata 6.000 zł nastąpiła 13 lutego 2015r.

W dniu 14 września 2015r. pomiędzy (...) spółką z o.o. w W. a Kancelarią (...) S.A. w K. doszło do zawarcia umowy przelewu wierzytelności, w tym z tytułu pożyczki udzielonej M. A.. Pozwana została zawiadomiona o dokonaniu przelewu.

M. A. nie wykonała zobowiązania.

Sąd I instancji dokonał następującej oceny prawnej:

Sąd podkreślił, że rzeczą powoda jest wykazanie faktów, z których wywodzi prawo, a rzeczą pozwanego - faktów niweczających to prawo. Dlatego w niniejszym procesie to na powódce spoczywał ciężar udowodnienia, że strony zawarły umowę pożyczki, a także, że pozwana otrzymała określoną w umowie ilość pieniędzy, jak również wysokość wierzytelności.

W ocenie Sądu Rejonowego powódka wykazała legitymację czynną. Dochodzona pozwem wierzytelność ma swoje źródło w ramowej umowie pożyczki z 13 lutego 2015r. zawartej między M. A. a (...) spółką z o.o. w W..

Procedura zawarcia umowy została określona w § 3 umowy ramowej pożyczki. Samo jej podpisanie miało charakter techniczny. Pozwana nie wypełniła obowiązku podpisania umowy.

Sąd wskazał również, że zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, taka umowa powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Zdaniem Sądu, umowę o kredyt konsumencki można zawrzeć także na innym trwałym nośniku. Brak podpisania umowy przez pozwaną nie ma wpływu na ważność umowy pożyczki.

W ocenie Sądu I instancji, powódka udowodniła również przejęcie od pierwotnego wierzyciela prawa do wierzytelności wobec pozwanej. Wynika to z umowy przelewu wierzytelności z 14 września 2015r. zawartej między (...) spółką z o.o. a Kancelarią (...) S.A.

Sąd Rejonowy uznał również za udowodnione przeniesienie kwoty pożyczki na pozwaną, co miało miejsce 13 lutego 2015r. Świadczy o tym treść dowodu przelewu. Nie ma więc wątpliwości, że M. A. była zobowiązana do spłaty pożyczki, czego nie uczyniła. Dlatego też żądanie zapłaty Sąd uznał co do zasady za uzasadnione. Sąd nie uwzględnił jedynie roszczenia w zakresie kosztów wezwań (120 zł), gdyż powódka żadnym dowodem nie udowodniła, aby takie koszty faktycznie poniosła.

Sąd zasądził również odsetki ustawowe za opóźnienie na podstawie art. 481 § 1 i § 2 kc, ustalając datę ich wymagalności na 16 marca 2015r.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z art. 98 kpc.

Apelację od wyroku złożyła M. A., zaskarżając go w części oddalającej powództwo oraz rozstrzygnięcia o kosztach procesu i zarzuciła naruszenie:

- art. 6 kc i art. 103 § 1 kc oraz 232 kpc, 233 kpc, 245 kpc i 253 kpc polegające na uznaniu, iż powód udowodnił swoją legitymację czynną do działania w niniejszym procesie poprzez wykazanie, że stroną pozwaną łączyła z (...) spółką z o.o. umowa pożyczki z 13 lutego 2015r., podczas gdy zaoferowany przez niego materiał dowodowy nie zawiera żadnego potwierdzenia, aby osoba podpisująca w imieniu (...) spółki z o.o. umowę w ogóle była należycie umocowana do dokonania tej czynności, zaś przedstawiona przez powódkę umowa w ogóle nie zawiera podpisu pozwanej, zatem powódka nie udowodniła, aby umowa została ważnie zawarta i posiadała na ich podstawie jakiegokolwiek roszczenia względem strony pozwanej;

- art. 232 kpc i 233 kpc oraz art. 6 kc i art. 509 § 1 i 2 kc polegające na nieprawidłowym ustaleniu, że powódka należycie wykazała fakt skutecznego nabycia objętej pozwem wierzytelności, w tym również polegające na nieprawidłowym uznaniu, iż umowa cesji zawarta przez powódkę, była ważna, podczas gdy analiza okoliczności sprawy prowadzi do stwierdzenia, że powódka okoliczności tych nie wykazała, w związku z tym powództwo powinno podlegać oddaleniu;

- art. 6 kc oraz art. 232 kpc, art. 233 kpc, art. 245 kpc, 253 kpc, polegające na uznaniu, iż powódka udowodniła wysokość swojego roszczenia, podczas gdy wbrew obowiązkom procesowym i zasadzie ciężaru dowodu, powódka nie wykazała, w jakiej konkretnie kwocie przysługuje jej roszczenie, co czyni żądanie pozwu niezasadnym.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację Kancelaria (...) S.A. wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz od pozwanej zwrotu kosztów postępowania w II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd II instancji nie podziela stanowiska pozwanej, że Kancelaria (...) S.A. w K. nie wykazała swojej legitymacji czynnej. O nabyciu wierzytelności świadczy umowa przelewu z 14 września 2015r. wraz z wyciągiem z załącznika nr 1 do umowy, określającym wierzytelność wobec M. A., jaką zawarła ona z (...) spółką z o.o. w W. i która została załączona do akt przy piśmie procesowym z 4 kwietnia 2016r. w formie zwykłej kopii (k: 25 – 27). Ze względu na zastrzeżenia pozwanej, 7 czerwca 2016r. powódka złożyła w/w umowę w formie kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem przez radcę prawnego M. M. (1) (k: 56 – 58; k: 60). Pozwana została zawiadomiona o dokonaniu cesji pismem z 14 września 2015r.

Zgodnie z art. 129 § 1 kpc, strona powołująca się w piśmie na dokument obowiązana jest na żądanie przeciwnika złożyć oryginał dokumentu w sądzie jeszcze przed rozprawą. Jednak w myśl § 2 tegoż artykułu, zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy podkreślić, że ustawodawca, posługując się pojęciem dokumentu, rozumiał przez to oryginał dokumentu. Niemniej jednak z oryginałem dokumentu zrównany został jego odpis poświadczony za zgodność z oryginałem. Zgodnie z art. 3 ustawy z 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz. U. 2017.1870 -j.t.), radca prawny ma prawo sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami. Poświadczenie powinno zawierać podpis radcy prawnego, datę i oznaczenie miejsca jego

sporządzenia, na żądanie - również godzinę dokonania czynności. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia) radca prawny stwierdza to w poświadczeniu.

Przedłożone przez powódkę kopie dokumentów zostały poświadczone przez jej pełnomocnika - radcę prawnego M. M. (2) zgodnie z opisanymi wyżej wymogami. Dlatego należy traktować złożone w ten sposób kopie na równi z oryginałami dokumentów.

Natomiast jeśli idzie o umocowanie osób działających w imieniu stron umowy przelewu, to w zakresie dotyczącym cesjonariusza, okoliczność tę można ustalić w oparciu o wypis z Krajowego Rejestru Sądowego, załączonego do akt. Z jego treści wynika, że do składania oświadczeń woli i podpisywania w imieniu Kancelarii (...) S.A. upoważniony jest w wypadku zarządu jednoosobowego prezes zarządu samodzielnie, a w przypadku zarządu wieloosobowego - prezes zarządu łącznie z członkiem lub członek zarządu łącznie z prokurentem. Spółka ma zarząd jednoosobowy, w jego skład wchodzi Prezes Zarządu - M. I. i to on złożył podpis pod umową przelewu.

Wprawdzie strona powodowa nie załączyła do akt wypisu z Krajowego Rejestru Sądowego dla cedenta, tj. (...) spółki z o.o. w W., ale jego treść jest dostępna za pośrednictwem internetu. Na tej podstawie można ustalić, że w imieniu spółki każdy członek zarządu jest uprawniony samodzielnej reprezentacji spółki, zaś Prezesem Zarządu jest K. K. i to jego podpis znajduje się pod umową przelewu.

Z tych przyczyn, zarzut braku legitymacji czynnej powódki okazał się nietrafny.

Sąd Okręgowy nie akceptuje również poglądu apelującej, iż umowa pożyczki, na którą powołuje się powódka, jest nieważna.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że zgodnie z art. 720 § 2 kc (w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy), umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Oznacza to, że umowa pożyczki może być zawarta w dowolnej formie (ustnej, pisemnej, w formie aktu notarialnego, także przez czynności konkludentne), a brak formy pisemnej na pewno nie prowadzi do stwierdzenia nieważności czynności prawnej. Natomiast art. 74 § 1 kc (w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy) przewidywał, że zastrzeżenie formy pisemnej bez rygору nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności.

Nie ma zatem żadnych podstaw prawnych uzasadniających tezę, że umowa pożyczki, na którą powołuje się strona powodowa, jest nieważna, ponieważ nie widnieje pod nią podpis pozwanej. Kancelaria (...) S.A. nie twierdziła nigdy, że przedstawiciel jej poprzednika prawnego osobiście spotkał się z M. A. i zawarł z nią umowę. Przeciwnie – od samego początku powódka konsekwentnie utrzymywała, że pozwana zaciągnęła pożyczkę korzystając z platformy internetowej, prowadzonej przez (...) spółkę z o.o., zaś pisemna umowa, zawierająca szczegółowe warunki, została jej przesłana i powinna być odesłana po złożeniu podpisu, choć zobowiązanie to nie zostało przez pożyczkobiorcę wykonane.

Natomiast należy zgodzić się z apelującą, że dowód wydania przedmiotu pożyczki obciąża pożyczkodawcę. Jednak, zdaniem Sądu Okręgowego może on posługiwać się wszelkimi środkami dowodowymi. Wśród nich, jako najbardziej skuteczne należy wymienić dowody na piśmie, np. pokwitowanie, rewers, receptis, skrypt dłużny, oblig itp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 marca 2002 r., I CKN 1086/99, LexPolonica nr 2253346).

Strona powodowa złożyła na tę okoliczność dowód przelewu na 6.000 zł, dokonany 13 lutego 2015r. na rachunek bankowy (...), w którym jako odbiorca wpisana została M. A. (k: 34). Jeśli pozwana twierdzi, że rachunek bankowy, na który zostały przelane w/w środki, nie należał do niej, to sama powinna wykazać inicjatywę dowodową w tym zakresie. Tymczasem M. A. sprowadziła swoją obronę przed roszczeniami powódki tylko do zaprzeczania istotnym dla rozstrzygnięcia faktom, nie rozwijając przy tym w żaden sposób swojej wersji, która przynajmniej mogłaby uprawdopodobnić jej zarzuty. Trudno też racjonalnie wytłumaczyć, w jaki sposób pożyczkodawca wszedł w posiadanie

takich danych pozwanej jak: adres, seria i numer dowodu osobistego, PESEL, numer telefonu, jeśli sama mu ich nie udostępniła.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy podziela ocenę Sądu I instancji, iż M. A. otrzymała kwotę 6.000 zł, którą powinna zwrócić na warunkach określonych w umowie wraz z prowizją, która została ustalona na 4.672,07 zł. Wymagalność tej należności nastąpiła 16 marca 2015r., ponieważ termin spłaty pożyczki został oznaczony na 15 marca 2015r., wszak pozwana nie zwróciła się z wnioskiem o rozłożenie na raty, wówczas termin płatności byłby wydłużony (vide: formularz informacyjny k: 65 – 67). Dlatego nie było konieczności kierowania do pozwanej dodatkowego wezwania.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanej na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach procesu za II instancję Sąd orzekł zgodnie z art. 98 § 1 kpc, przy czym wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powódki została ustalona na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 1) w zw. z § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Renata Wanecka Jarosław Pejta Joanna Świerczakowska